

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7460/2024
15.04.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милутин Станојевић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Радоњић, адвокат из ... и ВВ из ..., са умешачем на страни тужиоца ГГ из ..., чији је пуномоћник Катарина Вуловић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог ББ, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6390/22 од 30.10.2023. године у седници одржаној 15.04.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог ББ, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6390/22 од 30.10.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 594/20 од 26.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев да се утврди да је апсолутно ништав уговор о зајму Ов бр. .../... од 07.04.2009. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се утврди да је апсолутно ништава заложна изјава Ов бр. .../... од 27.01.2010. године којом је тужена ВВ дозволила укњижбу заложног права у корист туженог ББ на стану у ... у Улици ... бр. .../.. који се налази на ... спрату, по структури четворособан, површине 125 м2. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев да се утврди да је апсолутно ништава заложна изјава I-3 Ов .../... од 07.08.2009. године, којом је тужена ВВ дозволила укњижбу заложног права у корист туженог ББ, на стану у ... у Улици ... бр. .../... који се налази на првом спрату, по структури четворособан, површине 125 м2. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев да се утврди да не постоји заложно право – извршна вансудска хипотека у корист туженог ББ, на стану тужиоца у ... у Ул. ... бр. .../..., уписана на основу решења РГЗ СКН Београд 1 бр.952-02-667/10 и број 952-02-667/2010 од 15.07.2010. године, те да се наложи првотуженој да изврши брисање ових уписа из јавне евиденције непокрености. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженом ББ накнади трошкове поступка у износу од 810.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж бр.2082/21 од 09.09.2021. године, првостепена пресуда је преиначена у ставу првом изреке и делимично усвојен тужбени захтев и утврђено да је апсолутно ништава одредба члана 2. Уговора о зајму Ов бр. .../... од 07.04.2009. године у делу којим је уговорено да „уколико се договорени рок не испоштује зајмопримац и зајмодавац су сагласни да се исплати износ од 100.000 евра“, док се у преосталом делу става првог изреке који се односи на утврђење да је апсолутно ништав уговор о зајму Ов бр. .../... од 07.04.2009. године у целости, тужбени захтев одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке и утврђено да је апсолутно ништава založna изјава Ов .../... од 27.01.2010. године којом је тужена ВВ дозволила укњижбу založnog права у корист туженог ВВ на стану у ..., Ул./... . Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке, па је утврђено да је апсолутно ништава založna изјава Ов бр. .../... од 07.08.2009. године, којом је тужена ВВ дозволила укњижбу založnog права у корист туженог ББ на истом стану. Ставом четвртим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и умешача на страни тужиоца и потврђена првостепена одлука у ставу четвртом изреке. Ставом петим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу петом изреке првостепене пресуде па је захтев туженог ББ за накнаду трошкова првостепеног поступка са припадајућом каматом одбијен као неоснован. Ставом шестим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 357.375,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је захтев туженог ББ за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Пресудом Врховног касационог суда Рев 1301/22 од 27.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована ревизија туженог ББ изјављена против другостепене пресуде у ставу другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, укинута је другостепена пресуда у делу става првог изреке, којим је преиначена првостепена пресуда и делимично усвојен тужбени захтев и утврђено да је апсолутно ништава одредба члана 2. уговора о зајму Ов бр. .../... од 07.04.2009. године у делу којим је уговорено да „уколико се договорени рок не испоштује зајмопримац и зајмодавац су сагласни да се исплати износ од 100.000 евра“, као и у ставовима петом, шестом и седмом изреке, и у том делу предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби тужиоца.

Апелациони суд у Београду је донео пресуду Гж 6390/22 од 30.10.2023. године чијим ставом првим је преиначена пресуда Вишег суда у Београду П 594/20 од 26.11.2020. године у делу става првог изреке, тако што је усвојен тужбени захтев и утврђено да је апсолутно ништава одредба члана 2. уговора о зајму Ов бр. .../... од 07.04.2009. године у делу којим је уговорено да „уколико се договорени рок не испоштује, зајмопримац и зајмодавац су сагласни да се исплати износ од 100.000 евра“. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу петом изреке првостепене пресуде тако што су обавезани тужени ББ и ВВ да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка од 444.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог ББ за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев умешача на страни тужиоца ГГ за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени ББ је благовремено изјавио ревизију, побијајући је у целини из свих законом прописаних разлога због којих се ревизија може изјавити.

Умешач на страни тужиоца поднео је одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу чланова 407. став 2. и 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/2011...18/20 и 10/23 –у даљем тексту: ЗПП) Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженом ВВ био у браку од 20.09.1997. године до априла 2011. године када је брак разведен. Дана 18.02.2005. године тужена ВВ је са „... Bank“ закључила уговор о кредиту којим јој је банка одобрила кредит од 224.000 евра за куповину непокретности, и то четворособног стана површине 125м² у улици ... у ..., са роком отплате од 240 месеци. Истог дана је закључен и уговор о купопродаји ове непокретности између ДД, као продавца и тужене ВВ, као купца. Износ на име пореза за пренос апсолутних права на наведену непокретност са каматом је плаћен 27.01.2010. године и у налогу за уплату је као уплатилац означена тужена ВВ. Тужена ВВ је, као зајмопримац, са туженим ББ, као зајмодавцем, закључила 06.04.2009. године уговор о зајму који је оверен под Ов.бр. .../... дана 07.04.2009. године, којим му је позајмила износ од 71.000 евра. У уговор је унето да он уједно представља и признаницу за примљени износ новца уз обавезу да се наведена сума врати најкасније до 10.06.2009. године, а уколико се договорени рок не испоштује, уговорне стране су се сагласиле да се исплати износ од 100.000 евра. У уговору је констатовано да зајмодавац не тражи од зајмопримца накнаду у виду камате или слично, те да је уговор без накнаде и принуде, осим у случају да се не испоштује услов из члана 2. који се тиче доцње у исплати. Зајмопримац тужена ВВ је 07.08.2009. године дала заложну изјаву оверену код Трећег општинског суда у Београду под Ов.бр. .../... којом је дозволила да се за обезбеђење дуга из овог уговора у износу од 100.000 евра изврши упис заложног права – извршне вансудске хипотеке, у корист зајмодавца ББ на стану у Улици ... број .../... . Током овог поступка правноснажно је утврђено да је ова заложна изјава ништава с обзиром да је стан на коме је конституисана хипотека стечен за време трајања брака тужиоца и тужене ВВ, која је ради обезбеђења потраживања из уговора о зајму од 07.04.2009. године, без сагласности и одобрења тужиоца оптеретила непокретност која представља њихову заједничку имовину у смислу члана 176. став 2. Породичног закона.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев за утврђење ништавости уговора о зајму Ов бр. .../... од 07.04.2009. године као зеленашког, оценивши да тужилац нема својство заинтересованог лица из члана 109. Закона о облигационим односима за истицање ништавости уговора јер он није уговорна страна у уговору, није позјамио новац заједно са бившом супругом, нити је у тужби током поступка истакао да је евентуално из сопствених средстава плаћао

наводну камату по том уговору, при чему све и када би се утврдила ништавост тог уговора за тужиоца не би настало неко право или правни интерес.

Апелациони суд у Београду је одлучујући о жалбама тужиоца и умешача на страни тужиоца изјављеним против првостепене пресуде, отворио главну расправу и саслушао тужене ББ и ВВ у погледу околности под којима је учињена позајмица 06.04.2009. године, па је оценом свих изведених доказа сваког за себе, као и њиховом оценом као целине, утврдио да је предмет уговора о зајму од 06.04.2009. године који је оверен под Ов ... од 07.04.2009. године, био износ од 71.000 евра, како је у уговору и наведено. Другостепени суд није поверовао исказу туженог ББ да је он износ од 30.000 евра платио на име пореза на пренос апсолутних права и стога га је урачунао у укупан износ који је тужена ВВ дужна да врати, а поверовао је исказу тужене ВВ која је тврдила да је разлика између позајмљеног износа од 71.000 евра и уговореног износа од 100.000 евра који је дужна да плати уколико буде у доцњи, представљала камату и казнене поене.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, на које је применио одредбе чланова 50. став 1, 52, 103. став 1, 557. и 562. став 1. Закона о облигационим односима, који су цитирани у другостепеној пресуди, другостепени суд је оценио да је тужена ВВ уговор о зајму од 07.04.2009. године закључила у време трајања брака са тужиоцем, због чега сходно одредбама Породичног закона о заједничкој имовини и обавезама супружника и одредби члана 109. Закона о облигационим односима, тужилац има правни интерес да истиче да је предметни уговор о зајму ништав, а затим је оценио да је основ за обавезивање тужене као зајмопримца на враћање износа од 100.000,00 евра у случају доцње недопуштен, што чини спорни уговор ништавим у том делу, какав закључак као правилан и на закону заснован прихвата и Врховни суд.

Неосновано се ревизијом указује да је другостепени суд погрешно оценио исказе тужених у погледу разлике између позајмљених 71.000 евра и 100.000 евра, колико је по уговору тужена ВВ била дужна да плати услед доцње. Ово стога што је другостепени суд ценио уверљивост њихових исказа у погледу тога шта представља разлику од 29.000 евра, не само оценом самих исказа већ и поређењем са писаним доказима, односно са околношћу да је порез на пренос апсолутних права за стан у ... улици број .../... плаћен знатно после закључења уговора о зајму из априла месеца 2009. године, те да је као његов платилац означена тужена ВВ а не тужени ББ, што је тврдње из исказа туженог ББ у погледу тога да је он платио порез на пренос апсолутних права и то урачунао у износ дуга, учинило неуверљивим.

Неосновано се ревизијом указује да је другостепени суд уговор о зајму од 07.04.2009. године није ценио сходно члану 99. став 2. Закона о облигационим односима, односно да није истражио заједничку намеру уговорача, јер је другостепени суд, управо ценећи исказе тужених у погледу њихових намера приликом закључења уговора о зајму овереног 07.04.2009. године, утврдио да је тужена ВВ од туженог ББ позајмила 71.000 евра, да је у уговору наведено да се на позајмљени износ неће зарачунавати камате нити било какве накнаде, те да околност да је уговорено да ће тужена ВВ туженом ББ у случају доцње вратити уместо 71.000 евра вратити 100.000 евра, чини основ уговора у том делу недопуштеним, из разлога који су подробно образложени у побијаној одлуци.

Правилна је и одлука о трошковима спора јер је донета правилном применом одредаба чл.153. став 2. и 154. став 1. уз правилан обрачун по Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама.

На основу изложеног, применом одредбе члана 414. ЗПП, донета је одлука као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић